

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษา (1) ข้อมูลพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ประสบอุทกภัย (2) สภาพการเกษตรและการได้รับความเสียหายจากอุทกภัยของเกษตรกร (3) ความคิดเห็นของเกษตรกรผู้ประสบอุทกภัยต่อการให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตรของทางราชการ (4) ผลกระทบที่เกิดขึ้นหลังการเกิดอุทกภัย และ (5) ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตรของทางราชการ

ประชากรเป็นเกษตรกรผู้ประสบอุทกภัยในปี 2548 ของอำเภอพิชัยและอำเภอน้ำปาด จังหวัดอุตรดิตถ์ รวมทั้งสิ้น 2,940 ราย สุ่มตัวอย่างแบบง่าย จำนวนตัวอย่าง 148 ราย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า (1) เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 49.07 ปี อาชีพหลักทำนา จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3.95 คน รายได้จากภาคเกษตรและนอกภาคเกษตรเฉลี่ยปีละ 195,015.54 บาท (2) พื้นที่ทำการเกษตรส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม เฉลี่ย 34.51 ไร่ (3) พื้นที่ทำนาข้าวเสียหายเฉลี่ย 19.43 ไร่ มูลค่าทรัพย์สินที่ได้รับความเสียหายเฉลี่ย 48,724.32 บาท พื้นที่ทางการเกษตรเสียหายเฉลี่ย 19.82 ไร่ ได้รับเงินช่วยเหลือเฉลี่ยรายละ 4,024.96 บาท โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายในการขอรับเงิน เกษตรกรเห็นด้วยมากที่สุดในการให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตรของทางราชการเป็นเงินสด ซึ่งควรจ่ายเงินช่วยเหลือภายในระยะไม่เกิน 3 เดือน และสถานที่ปิดประกาศและจ่ายเอกสารควรเป็นที่ทำการกำนันผู้ใหญ่บ้าน (4) เกษตรกรมีความคิดเห็นถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากอุทกภัยในจังหวัดอุตรดิตถ์ ด้านสังคมเกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยในทรัพย์สินและการให้บริการด้านการศึกษา ว่ามีการเปลี่ยนแปลงที่ลดลง การให้บริการของเจ้าหน้าที่ปกครองและการให้บริการด้านสาธารณสุข ว่ามีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ด้านเศรษฐกิจเกี่ยวกับรายได้รวมของครัวเรือน รายได้รวมทางการเกษตร รายจ่ายรวมของครัวเรือน และเงินออม ว่ามีการเปลี่ยนแปลงที่ลดลง ด้านกายภาพและชีวภาพเกี่ยวกับความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่การเกษตร ว่ามีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น และด้านสภาพจิตใจเกี่ยวกับความเครียดและความวิตกกังวล ว่ามีเป็นประจําหรือบ่อย ๆ และ (5) เกษตรกรมีปัญหาระดับมากที่สุดในการให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตรของทางราชการเกี่ยวกับการได้รับเงินช่วยเหลือหรือเงินชดเชยความเสียหายของพืชเกษตรจำนวนน้อยเกินไป จึงมีข้อเสนอแนะ ให้รัฐกำหนดค่าชดเชยในอัตราที่แน่นอนและคุ้มค่ากับความเสียหาย การให้ความรู้แก่เกษตรกรในการผลิตพืชชนิดลดความเสี่ยงภัยธรรมชาติ และการแจ้งเตือนการเกิดอุทกภัยล่วงหน้า

The objectives of this study were to study: (1) the socio – economic fundamental data of farmers who had been effected from the flooding in Uttaradit Province in 2005; (2) agricultural state and the farmers' damages resulted from the flooding; (3) opinions of the farmers who had been effected from the flooding toward the agricultural supports of the Government for the farmers; (4) effects after the flooding; and (5) their problems and recommendations on agricultural supports of the Government for them.

The population in this study were 2,940 farmers who had been effected from the flooding in Pichai and Numpad Districts, Uttaradit Province in 2005. Simple random sampling methodology were used to get 148 samples. The data were collected by using questionnaires. The statistical methodology used to analyze the data were descriptive analysis, percentage, mean, maximum value, minimum value, and standard deviation.

The findings of this study were as follows: (1) Most of the farmers were male, their average age was 49.07 years, their main occupation was rice-grower, their average amount of family members were 3.95 persons, their average income obtaining from agricultural and non – agricultural sections was 195,015.54 Baht per year; (2) Their average planting areas which were mostly basin was 34.51 Rai; (3) Their average rice planting areas which were damaged by the flooding was 19.43 Rai, the average worth of their property which was damaged by the flooding was 48,724.32 Baht, their average agricultural areas which were damaged by the flooding was 19.82 Rai, the average amount of money compensated them for the damages from the flooding was 4,024.96 Baht per family, without any fee on asking for the compensation. The farmers agreed with the compensation in cash of the Government at “the most” level, besides, they should be compensated within 3 months, and the places used to distribute documents and fix notice boards should be at the local leaders' office; (4) The farmers' opinions toward the effects of the flooding in Uttaradit Province were that : on the social part, the security of their property and the public services on education became worse; but the services of public officers and the services on public health-became better; while on the economic part, the total income of their family, the total income obtaining from agricultural production, the total expenditure of their family, and their saving money became worse; on physical and biological parts, the fertilization of their agricultural areas became better, and on mental part, their stress and anxiety became frequent; and (5) The agricultural supports of the Government to compensate for the damages from the flooding which was too little amount of money was the problem at “the most” level. So they recommended that the Government should specify the exact amount of compensation which covered their damages, transfer knowledge to the farmers about plants which were able to lessen the risks of natural disaster, and the farmers should be warned of the probability of flooding in advance.